

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1977-1978

16 NOVEMBER 1977

ONTWERP VAN DECREET

houdende oprichting van een Raad van Advies voor Musea

VERSLAG

namens de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium
uitgebracht door de heer 0. VAN OOTEGHEM

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft tijdens haar vergadering van 16 november 1977 het voorliggende ontwerp van decreet besproken en goedgekeurd.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer B. Cools.

Vaste leden : mevrouw C. Boeraeve-Derycke, de heren A. Bourgeois, A. Coppieters, mevrouw F. Demeulenaere-De Wilde, de heren 0. De Mey, J. De Seranno, E. Desutter, T. Smeers, F. Vangronsveld, M. Van Herreweghe, A. Verbist ;

de heren 0. Carpels, B. Cools, E. De Baere, mevrouw L. Detiège, de heer J. Van Elewyck ;

de heren A. De Beul, A. Geerinck, J. Somers, 0. Van Ooteghem ;

de heren J. Daems, L. De Grève, S. Février.

Plaatsvervangers : de heren :

M. Bode, M. Dewulf, A. Vandenabeele, G. Verhaegen, J. Vergeylen ;

de heren H. Adriaensens, E. Baldewijns, J. Colin ;

de heren M. Capoen, E. Raskin ;

de heren F. Boey, A. Vreven.

Zie :

12 (B.Z. 1977):

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

HISTORISCH OVERZICHT

Het ontwerp werd tijdens de zitting 1975/1976 ingediend onder het Nr. 155 (1975/1976) — Nr. 1 en tijdens 4 vergaderingen grondig besproken en uiteindelijk gestemd.

Van deze besprekingen wordt verslag gegeven onder de titels eerste algemene bespreking en eerste artikelsgewijze bespreking. Verslaggever was de heer M. Bode.

De ontbinding van de Kamers heeft het goedkeuren van het verslag belet.

Het stuk werd opnieuw aanhangig gemaakt in de Buitengewone Zitting 1977 (Stuk 12 (B.Z. 1977) — Nr. 1).

EERSTE ALGEMENE BESPREKING

De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden geeft toelichting bij dit ontwerp.

Het Museumwezen heeft de jongste jaren een evolutie gekend waarbij de drievoudige opdracht van conserveren, bestuderen en opvoeden grondig werd gewijzigd.

In de mate van het mogelijke werd, in overleg met de verschillende musea en met museumverenigingen in binnen- en buitenland, deze evolutie ingebouwd in de **museumpolitiek** van het departement van Nederlandse Cultuur.

De omvang van de gestelde problemen maakt echter een nauwere en meer officiële contactname wenselijk, wat enkel mogelijk is in een raadsvergadering van deskundigen. Het ontwerp van decreet omschrijft de bevoegdheid en de samenstelling van deze Raad van Advies voor Musea.

Vooraf door de vernieuwde taakomschrijving van de musea enerzijds en de maatregelen vervat in het koninklijk besluit van 22 april 1958 betreffende de toelagen aan de musea anderzijds (maatregelen die slechts een klein stukje van het probleem behelzen), is een probleem ontstaan, dat overleg noodzakelijk maakt opdat een gans nieuwe globale regeling (door te voeren via een ander decreet) zou tot stand komen. Daartoe moeten de verschillen in aard en omvang van het patrimonium en van het statuut kunnen geconfronteerd worden en daartoe is zo'n Raad van Advies het aangepaste orgaan.

Bij de memorie van toelichting leest een lid dat de Raad adviezen zou verstrekken o.m. ook met betrekking tot het personeel e.d. Het betreft hier juist de musea die niet van de staat afhangen. Hij vraagt zich in verband met de gemeentelijke musea, af of dit geen afbreuk doet aan artikel 84 van de gemeentewet.

Verder vraagt hij zich af of op die manier het beleid van deze musea niet wordt verschoven naar de Minister toe.

De Minister repliceert hierop dat het de bedoeling is dat deze Raad juist advies geeft over het globaal pakket, opdat de Minister daarmee zou kunnen rekening houden in haar globaal museumbeleid. Het gaat dus niet over concrete beleidspunten van dit of dat bepaald museum.

Hetzelfde lid leest daarop de memorie van toelichting bij artikel 1. Hij citeert woorden als presentatie, publikaties, tentoonstellingen, personeel e.d. Dit zijn zaken waarvoor de Minister niet bevoegd is. Er zijn verschillende musea die van gemeenten en zelfs van openbare centra voor maatschappelijk welzijn afhangen. Die inrichtende machten van de musea beslissen toch zelf over personeel, publiciteit e.d.?

De Minister herhaalt dat het hier gaat om een algemeen advies ten opzichte van deze punten, met het oog op een globaal beleid. De toelichting bij artikel 1 is onvolledig. Bedoeld wordt hier: advies over de subsidiëring van **personeelslasten**, werkingskosten en uitrusting.

Hetzelfde lid repliceert dat in zulk geval de term „alle aangelegenheden” in artikel 1 zal moeten **gespecificeerd** worden in de tekst zelf of via het verslag.

Ook vraagt hij of de commissie de inventaris van de musea kan krijgen en het koninklijk besluit van 22 april 1958. Hij vraagt of deze stukken bij het verslag kunnen worden gevoegd.

De Minister antwoordt hierop bevestigend, en de commissie gaat hiermee akkoord.

Verschillende leden willen weten waarom de Adviesraad enkel bestaat uit afgevaardigden van musea, die niet van het Rijk afhangen. Zij vragen waarom ook de Rijksmusea daar niet in zitten, gezien de minister advies wil over het globale beleid. Ook wordt gevraagd wat de Minister denkt in verband met het betrekken van andere musea zoals b.v. het museum **van het** leger.

De Minister wijst op de bevoegdheids- en **affectatieproblemen**. De Rijksmusea vallen ook onder de bevoegdheid van de Minister van Nationale Opvoeding en van Franse Cultuur (voor de tweetalige instellingen). Andere musea dragen het statuut van wetenschappelijke instelling en vallen dan ook onder de bevoegdheid van de Minister voor Wetenschapsbeleid.

De Minister overweegt wel een vertegenwoordiging van de Rijksmusea op te nemen in de Raad van Advies.

Verschillende leden stellen dan de vraag of de Raad van Advies alleen maar advies aan de Minister moet geven of ook aan de inrichtende machten zelf. Daarbij rijst de vraag waarover zo'n adviezen kunnen handelen, en of de inrichtende machten op eigen initiatief advies kunnen vragen. Verschillende leden spreken zich voor die optie uit.

Hierop wordt de algemene bespreking gesloten.

* * *

EERSTE ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Een lid vraagt zich in verband met de in de algemene bespreking opgeworpen problemen af, of men niet in artikel 1 moet opnemen dat ook de mogelijkheid moet worden voorzien voor de instellingen om zelf, op eigen initiatief, advies te vragen.

Een lid merkt op dat er met betrekking tot de behandelde materie twee opties mogelijk zijn inzake het adviseren:

1. de behandelde materie kan beperkt worden tot de subsidieerbare aangelegenheden;
2. of ze kan ook handelen over materies die behoren tot de eigen specifieke problemen van de inrichtende machten.

Een lid meent dat beide mogelijkheden ons worden geboden door de tekst van artikel 1.

De Voorzitter meent dat men het artikel 1 zal moeten splitsen en als volgt onderverdelen :

1. er wordt een Raad van Advies opgericht bij de Minister;
2. zowel de Minister als de instellingen kunnen advies vragen;
3. dit advies kan alleen maar handelen over datgene, waarvoor de verschillende instanties bevoegd zijn;
4. de Raad kan op eigen initiatief aan de Minister advies verstrekken;
5. de Raad kan op eigen initiatief aan de inrichtende machten advies verstrekken.

De Minister maakt op dit laatste punt voorbehoud: zij meent dat dit te ver gaat en vooral teveel consequenties meebrengt in verband met sommige problemen van de gemeentelijke autonomie.

Een lid sluit zich bij deze optie aan, terwijl andere leden aandringen om deze mogelijkheid te voorzien.

En lid doet een compromis-voorstel. Men zou de mogelijkheid tot een advies aan de inrichtende machten moeten voorzien, als dit gebeurt op eigen verzoek van die inrichtende machten.

Tenslotte geraakt de commissie het erover eens dat een advies op eigen initiatief van de Raad aan de inrichtende machten mogelijk is, op voorwaarde dat dit aan de Minister wordt medegedeeld.

Uiteindelijk wordt dan, rekening houdend met bovenvermelde opmerkingen, volgende tekst goedgekeurd,

„Artikel 1

Bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort wordt een Raad van Musea opgericht. Deze Raad brengt, hetzij op verzoek van de Minister hetzij op verzoek van de inrichtende machten, advies uit omtrent de aangelegenheden die betrekking hebben op de musea die niet van het Rijk afhangen en voor zover die aangelegenheden tot hun respectieve bevoegdheden behoren.

De Raad kan ook op eigen initiatief adviezen verstrekken aan de Minister”.

Art. 2

In verband met artikel 2 vraagt een lid of het niet te moeilijk is om de verschillende disciplines onder te brengen in een Raad van slechts 13 leden. Een lid stelt voor in de eerste alinea alles weg te laten na het woord „museum-wereld”.

Een ander lid vindt dan dat het kan volstaan met de term „deskundigen” in de tekst op te nemen.

Sommige leden vragen dan uitleg over de termijnen van 4 en 2 jaar.

De Minister verduidelijkt dat men voor de vernieuwing telkens de helft van de leden gaat vervangen. De **maximum**-termijn na mekaar is vier jaar, behalve voor de helft van de

leden die de eerste keer worden benoemd, gezien die reeds na 2 jaar worden vervangen.

Over de benoeming van de Voorzitter worden insgelijks vragen gesteld.

Tenslotte wordt de volgende tekst goedgekeurd,

„Art. 2

De Raad telt één voorzitter en twaalf leden, die door de Koning worden gekozen uit deskundigen uit de kunst- en museumwereld.

De voorzitter en de leden van de Raad worden benoemd voor vier jaar. Twee jaar na de eerste aanstelling worden de mandaten van de helft van de leden, uitgezonderd dit van de voorzitter, beëindigd na vrijwillig ontslag of **lottrekking**.

De titularis van een mandaat kan slechts opnieuw aangesteld worden na minimum twee jaar.

De Raad wordt samengesteld met eerbiediging van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, en van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het **Cultuurpact**.

De Koning bepaalt de werkwijze van de Raad”.

Art. 3

Hiermee gaat men eenparig akkoord.

Art. 4

De Minister gaat ermee akkoord dit artikel weg te laten, met het oog op een onmiddellijke inwerkingtreding.

Eindstemming

Het gehele ontwerp wordt eenparig aangenomen.

* * *

Tijdens haar vergadering van 16 november 1977 heeft uw commissie het ontwerp van decreet, houdende oprichting van een Raad van Advies voor Musea, opnieuw besproken en eenparig aangenomen. Het verslag van deze bespreking volgt hierna onder de hoofding tweede algemene bespreking en tweede artikelsgewijze bespreking.

TWEDE ALGEMENE BESPREKING

De algemene bespreking geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

TWEEDE **ARTIKELSGEWIJZE** BESPREKING

Artikel 1

Er zijn geen opmerkingen en de tekst van artikel 1, zoals aangenomen tijdens de eerste bespreking, wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 2

Er zijn geen opmerkingen en de tekst van artikel 2, zoals aangenomen tijdens de eerste bespreking, wordt **vervolgens** eenparig aangenomen.

Art. 3

Er zijn geen opmerkingen en de tekst van artikel 3 van het oorspronkelijke ontwerp wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 4

Artikel 4 wordt geschrapt.

Tweede Eindstemming

Het gehele ontwerp wordt eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

0. VAN OOTEGHEM

B. COOLS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort wordt een Raad van Musea opgericht. Deze Raad brengt, hetzij op verzoek van de Minister hetzij op verzoek van de inrichtende machten, advies uit omtrent de aangelegenheden die betrekking hebben op de musea die niet van het Rijk afhangen en voor zover die aangelegenheden tot hun respectieve bevoegdheden behoren.

De Raad kan ook op eigen initiatief adviezen verstrekken aan de Minister.

Art. 2

De Raad telt één voorzitter en twaalf leden, die door de Koning worden gekozen uit deskundigen uit de kunst- en museumwereld.

De voorzitter en de leden van de Raad worden benoemd voor vier jaar. Twee jaar na de eerste aanstelling worden de mandaten van de helft van de leden, uitgezonderd dit van de voorzitter, beëindigd na vrijwillig ontslag of **lottrekking**.

De titularis van een mandaat kan slechts opnieuw aangesteld worden na minimum twee jaar.

De Raad wordt samengesteld met eerbiediging van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, en van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het **Cultuurpact**.

De Koning bepaalt de werkwijze van de Raad.

Art. 3

De werkingsuitgaven van de Raad worden gedragen door de begroting van het Ministerie dat de Nederlandse Culturele Zaken in zijn bevoegdheid heeft.

BIJLAGE 1

Rijksmusea in België

1. Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Plaatsnijdersstraat 2, 2000 Antwerpen.
2. Koninklijke Bibliotheek van België, Keizerslaan 4, 1000 Brussel.
3. Instrumentenmuseum, Kleine Zavel 17, 1000 Brussel.
4. Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Jubelpark 10, 1040 Brussel.
5. Koninklijk Museum van het Leger en van de Krijgsgeschiedenis, Jubelpark 3, 1040 Brussel
6. Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 3 1, 1040 Brussel.
7. Museum van Posterijen en Telecommunicatie, Korte Miniemenstraat 2, 1000 Brussel.
8. Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Museumstraat 9, 1000 Brussel.
9. Museum van de Belgische Spoorwegen, Noordstation, 1000 Brussel.
10. Staatsdomein van Gaasbeek, Kasteel-park, 1682 Gaasbeek.
11. Museum voor de Geschiedenis der Wetenschappen, Korte Meer 9, 9000 Gent.
12. Rijksplantentuin, Domein van Boechout, 1860 Meise.
13. Museum van Mariemont, Chaussée de Mariemont, 65 10 Morlanwelz-Mariemont.
14. Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, SteenwegpLeuven 11, 1980 Tervuren.

BIJLAGE II

**Musea die niet van de Staat afhangen,
gesubsidiëerd door Nederlandse Cultuur in 1975**

1. Kempisch Museum - Brecht.
2. Natuurhistorisch Museum - Deurne.
3. Museum voor Heemkunde - Essen.
4. Museum Van Bogaert-Wauters - Hamme.
5. Museum 't Nieuwhuys - Hoegaarden.
6. Boerenkrijgmuseum - Overmere.
7. Da Vinci-museum - Westerlo.
8. Taxandriamuseum - Turnhout.
9. Nationaal museum van de Speelkaart - Turnhout.
10. Streekmuseum „De Zilverreiger” - Weert.
11. Museum Mayer Van den Bergh - Antwerpen.
12. Museum voor Oudheidkunde en Folklore - Deinze.
13. Museum Dhondt-Dhaenens - Deurle.
14. St.-Dimphna- en Gasthuismuseum - Geel.
15. Krypte van St.-Baafskathedraal - Gent.
16. Nationaal Vlasmuseum, stadhuis - Kortrijk.
17. Diamantmuseum „Nete en Aa” - Grobbendonk.
18. Museum van Heem- en Oudheidkunde - Kontich.
19. Stedelijk Museum - Leuven.
20. Museum voor moderne Religieuze Kunst - Oostende.
21. Heemmuseum „De Plate” - Oostende.
22. Scheldemuseum Mercator - Rupelmonde.
23. Ost-museum van de Konkl. Maatschappij voor Dierkunde - Antwerpen.
24. Ruckers-Genootschap v.z.w. - Antwerpen.
25. Museum voor Volkskunde - Gent.
26. Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst - Gent.
27. Regionaal Museum „Bachten de Kupe” - Izenberge/Leisele.
28. Stedelijk Museum voor Heemkunde - Aarschot.
29. Oudheidkundige Musea, Kunsthistorische Musea, Stedelijk Prentenkabinet, Archief en Museum voor het Vlaams Cultuurleven - Antwerpen.
30. Maagdenhuis - Antwerpen.
31. Openluchtmuseum - Bokrijk.
32. Provinciale Musea - Brugge.
33. Stedelijke Musea - Brugge.
34. Memling huis - Brugge.
35. Museum van Latem en Leiestreek - Deinze.
36. Stedelijk Museum - Dendermonde.
37. Provinciaal Museum Sterckshof - Deurne.
38. Museum voor Schone Kunsten, Oudheidkundige Musea, Museum voor Sierkunsten - Gent.

39. Stedelijke Musea - Kortrijk.
40. Stedelijke Musea - Lier.
41. Stedelijk Museum - Lokeren.
42. Stedelijke Musea - Mechelen.
43. Stedelijk Museum - Nieuwpoort.
44. Gemeentelijk Museum - Rekem.
45. Stedelijk Museum - Ronse.
46. Stedelijk Museum - St.-Niklaas.
47. Provinciaal Gallo-Romeins Museum - Tongeren.
48. Stedelijke Musea - Tongeren.
49. Gemeentelijk Gallo-Romeins Museum - Zottegem.

BIJLAGE III

MINISTERIE VAN OPENBAAR ONDERWIJS

Bestuur voor Kunst, Letteren en Volksopleiding.

Koninklijk besluit tot reglementering van de toekenning van toelagen aan de musea welke niet van de Staat afhangen.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op artikel 67 van de Grondwet ;

Gelet op het advies van het Begrotingscomité, gegeven op 17 januari 1958;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Openbaar Onderwijs ;

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. — Binnen de grenzen van de begrotingskredieten, kan aan de musea van de provincies, gemeenten en particulieren waarvan de verzamelingen betrekking hebben op kunsten of letteren, een jaarlijkse toelage worden verleend.

Om ervoor in aanmerking te komen, moeten de musea voor het publiek toegankelijk zijn en de eventueel door de Minister van Openbaar Onderwijs op te leggen bijzondere voorwaarden in acht nemen.

Art. 2. — De toelage wordt verleend onder de vorm van een Rijksbijdrage in de gewone uitgaven opgesomd onder artikel 3 en in de buitengewone uitgaven opgesomd onder artikel 4.

Art. 3. — Onder gewone uitgaven worden verstaan uitgaven die geregeld elk jaar worden gedragen met het oog op :

1) de aankoop van kunstwerken of collectiestukken met inbegrip van de kosten betreffende de archeologische opgravingen ;

2) het tentoonstellen en het tot hun recht brengen van verzamelingen, inzonderheid :

a) de voorbereiding en de publikatie van wetenschappelijke catalogi, gidsboekjes met opvoedkundige strekking en propagandabrochures ;

b) de inrichting van de zalen en van een passende verlichting ;

c) de aankoop of de verandering van toonkasten, lijsten, voetstukken en andere bijhorendigheden bestemd om de collectiestukken tot hun recht te doen komen ;

d) het opmaken van tabellen, panelen, etiketten, plakaten en alle ander materiaal om het publiek voor te lichten omtrent de betekenis van de collectiestukken ;

3) de bewaring of de restauratie van kunstwerken of collectiestukken, inzonderheid :

a) de aankoop van het nodige materiaal tot uitrusting van laboratoria of werkplaatsen waar verzamelingen worden bestudeerd, bewaard of gerestaureerd ;

- b) de kosten van behandelingen tot bewaring of restauratie ;
- c) het plaatsen van dienstige apparaten voor luchtconditionering of voor de beveiliging tegen brand.

Art. 4. — Onder buitengewone uitgaven worden verstaan uitgaven betreffende :

- 1) aankoop van een kunstwerk, voorwerp of verzameling waarvan de prijs hoger is dan 300.000 F.
- 2) oprichting van een nieuw museum, inrichting van een nieuwe afdeling, modernisering van een museum ;
- 3) belangrijke ondernemingen tot bewaring of restauratie van kunstwerken of **collectie-**stukken.

Art. 5. — De Rijksbijdrage bedraagt ten hoogste :

- 40 % van het bedrag der gewone uitgaven;
- 60 % van het bedrag der buitengewone uitgaven;

Art. 6. — Het bedrag van de toelage die als bijdrage in de gewone uitgaven wordt verleend, wordt berekend op basis van de in het afgelopen jaar gedane uitgaven.

Terzake van de toelage die als bijdrage in de buitengewone uitgaven wordt verleend, wordt een belofte gedaan, berekend op basis van de tijdens het lopende jaar voorgenomen uitgaven.

Het bedrag van die toelage wordt definitief vastgesteld op basis van de behoorlijk verantwoorde uitgaven; het mag het beloofde bedrag niet overschrijden.

Art. 7. — De Minister van Openbaar Onderwijs bepaalt de modaliteiten tot het indienen van de aanvragen.

Art. 8. — Onze Minister van Openbaar Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 22 april 1958.

BOUDEWIJN

Van Koningswege :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

L. COLLARD